

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Kalmar län

Juni 2020

Ett samarbete mellan Företagarna, Swedbank och Sparbankerna

företagarna

INNEHÅLL

Om Småföretagsbarometern.....	3
Nettotal och konjunkturindikator.....	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Kalmar län.....	4
Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Kalmar län	5
Näringslivet i Kalmar län.....	6
Småföretagsbarometern – Kalmar län.....	7
Konjunkturindikator.....	7
Sysselsättning.....	9
Orderingång.....	10
Tackat nej till order.....	11
Omsättning.....	12
Lönsamhetsutvecklingen.....	13
Företagens prisförväntningar.....	13
Expansionsutsikter och hinder för expansion.....	14
Slutsatser.....	17

OM SMÅFÖRETAGSBAROMETERN

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande tolv månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a. Ja/nej
- b. Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerns konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalet för sysselsättning, orderingång och omsättning. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Kalmar län

- **Småföretagskonjunkturen** i Kalmar län har minskat under de senaste tolv månaderna med en kraftigt avmattad tillväxttakt. Företagens prognoser för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med en förväntad konjunkturindikator på lägre nivå än vid finanskriserna i början av 1990-talet och 2008-2009.
- **Sysselsättningstillväxten** bland företagen i länet har mattats av under året som gått och ligger på en negativ nivå. Detta innebär att det är en större andel företag som minskat sin personalstyrka under året som gått än vad det är företag som har utökat den. Sysselsättningsutvecklingen placerar sig under riksgenomsnittet. Företagen förväntar sig en fortsatt avmattnings, det vill säga en fortsatt negativ sysselsättningstillväxt.
- **Orderingångens** tillväxttakt i länets företag har mattats av under de senaste tolv månaderna, men tillväxten ligger fortsatt högre än riksgenomsnittet. Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av coronakrisen och visar på en stark nedgång till historiskt låga nivåer.
- **Omsättningstillväxten** i Kalmar län är alltså positiv, men har sedan fjolårets återhämtning nu mattats av kraftigt. Tillväxttakten ligger under rikssnittet. Företagen i länet förväntar sig en kraftigt minskad tillväxttakt under de kommande tolv månaderna.
- **Lönsamhetstillväxten** i Kalmar län har mattats av och är lägre än rikssnittet. På ett års sikt förväntas lönsamhetens tillväxttakt i länets företag minska kraftigt.
- I Kalmar anser 58 procent att de har **goda utsikter att expandera på sikt**. Motsvarande andel för riket som helhet är 59 procent. Samtidigt vill nio av tio företag i länet växa.
- Brist på lämplig arbetskraft uppges som det **främsta tillväxthindret** bland företagen i Kalmar län. Att företagen upplever en svag efterfrågan av deras varor och tjänster är ett betydligt större tillväxthinder i år jämfört med tidigare mätningar.

Frida Boklund
Regionchef Företagarna Kalmar

Småföretagskonjunkturen i Kalmar län visar en kraftigt avmattad tillväxttakt. Företagens prognoser för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med en förväntad konjunkturindikator på lägre nivå än vid tidigare finanskriser. En av de största näringarna i regionen är besöksnäringen och coronakrisen har i princip tagit död på hela näringen, det resulterar i att rådande situation har slagit väldigt hårt mot länet.

Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Kalmar län

Årets Småföretagsbarometer visar att konjunkturen hos landets småföretag med 1–49 anställda fortsätter att försvagas. Konjunkturindikatorn sjönk för tredje året i rad till 37 från 61 ifjol, den lägsta nivån sedan 2003. Det är en betydligt svagare utveckling än vad företagarna förutsåg under fjolåret, då konjunkturindikatorn förväntades stiga till 79. Den stora prognosavvikelsen beror sannolikt på att coronapandemin slog igenom med full kraft i svenskt näringsliv under mars och april. Företagens syn på konjunkturen försvagades allt snabbare under undersökningsperioden, som var veckorna 10–16. Det betyder att konjunkturindikatorn föll mer under andra perioden av undersökningen än under den första. I en delrapport vecka 13 var konjunkturindikatorn till 57, därefter har alltså uppfattningen om läget förvärrats avsevärt. Alla delar i konjunkturindikatorn (sysselsättning, ordergång och omsättning) har utvecklats svagare än prognosticerats vilket visar på en tydlig konjunkturavmattning bland landets småföretag.

Den svagaste utvecklingen har varit i de tjänsteproducerande branscherna, i synnerhet transportsektorn där konjunkturindikatorn noterades till minus 20 följt av hotell och restaurang (-13). Småföretag inom bygg- och tillverkningsindustrin men även handelsföretag klarade sig bättre jämfört med övriga delbranscher även om konjunkturindikatorn är lägre än i fjolårets undersökning.

Företagen, främst de minsta med upp till fyra anställda, är mycket pessimistiska om det närmaste året. Detta trots att regeringen har presenterat flera stödpaket riktade till företag. Den samlade konjunkturindikatorn förväntas sjunka till rekordlåga minus 20, vilket är en betydligt dystrare bild än minus 1 i delrapporten som presenterades i slutet av april (vecka 13). Det betyder att småföretagen förutser en djupare konjunkturedgång än under lågkonjunkturen i början av 1990-talet och 2008/2009. Både ordergången och omsättningen förväntas minska under det kommande året och är det som framför allt bidrar till nedgången i konjunkturindikatorn. Även företagens planer för sysselsättningen har blivit mer pessimistiska och andelen företag som tror att antalet anställda ska minska under det kommande året är nu något större än andelen företag som tror att det ska öka.

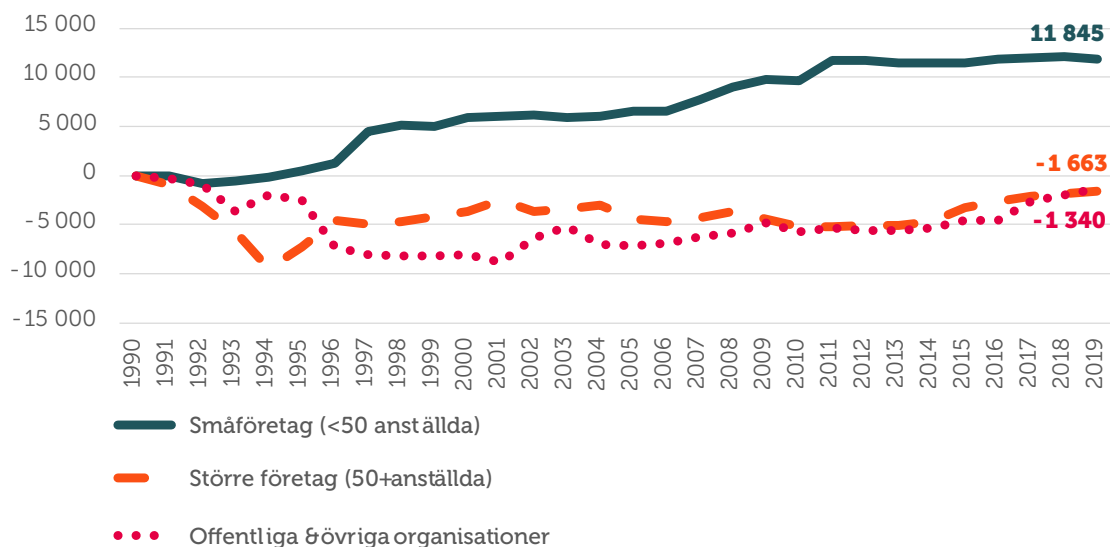
Näringslivet i Kalmar län

Näringslivet i Kalmar län och framförallt kring Kalmar består av företag inom en rad olika verksamheter. Den mest dominerande näringen är jord- och skogsbruk vilken har stor betydelse i Kalmarsundsregionen med goda förutsättningar för bland annat produktion av livsmedel. Ett annat verksamhetsområde som är relativt stort i regionen är energi- och miljöteknik med bland annat nätverket Sustainable Sweden Southeast AB, som är ett affärsdrivande nätverk i sydöstra Sverige. Nya tekniska lösningar är avgörande både för ökad hållbarhet och för svenska företags konkurrenskraft och utveckling i globala värdekedjor. Ett växande Linnéuniversitet bidrar också till näringslivets utveckling. Under det senaste året har utvecklingen varit positiv och Kalmar har sett kraftiga ökningar i omsättnings-, order- och sysselsättningstillväxten.

Den lokala näringslivspolitikerna i Kalmar län har som mål att förbättra företagsklimatet bland annat genom att få fler företag att etablera sig i regionen. För att detta ska lyckas är det viktigt att värna dialogen med och inom näringslivet och stödja befintliga företagsutveckling och tillväxt. Detta inkluderar att stödja innovativa miljöer samt att öka samverkan mellan Linnéuniversitet och näringslivet för att stärka näringslivets framtida förutsättningar.

Figur 1 visar att det är de mindre växande företagen som står för sysselsättningstillväxten i Kalmar län. Även antalet sysselsatta i den offentliga sektorn har vuxit, dock marginellt.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Kalmar län sedan 1990 (källa: SCB (Företagsregistret) och egna beräkningar Företagarna)¹

¹ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

SMÅFÖRETAGSBAROMETERN – KALMAR LÄN

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

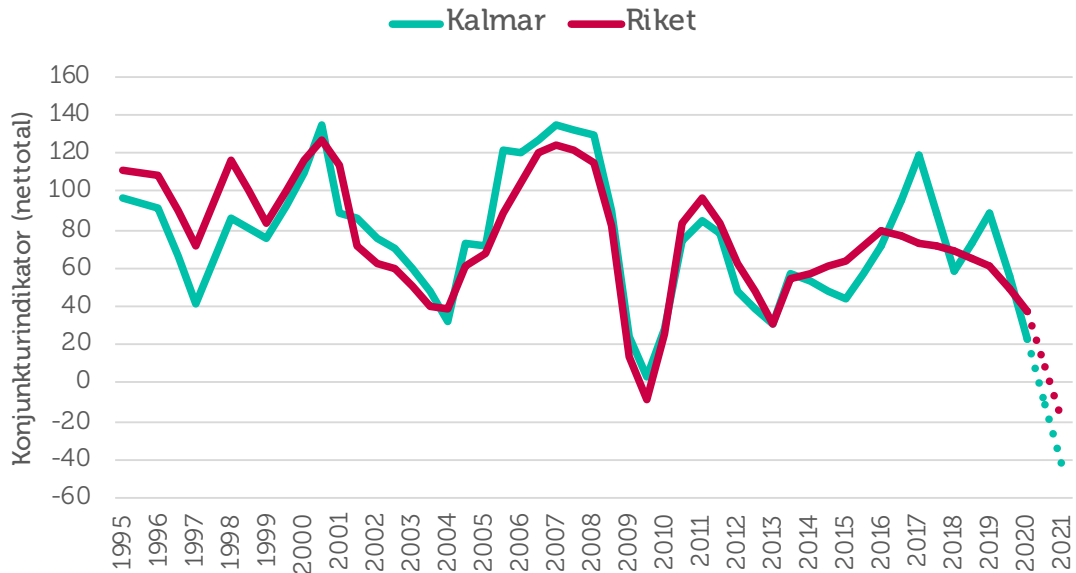
Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Utvecklingen inom sysselsättning, ordergång och omsättning hos Kalmar läns småföretag kommer att redovisas för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi länets konjunkturindikator. Länets företag har historiskt legat i linje med riksgenomsnittets utveckling med undantag för år 2017 och år 2019 då länet noterade betydligt högre nettotal jämfört med riket som helhet. Likaså avvek länets utveckling från riksgenomsnittet i slutet av 90-talet, se figur 2.

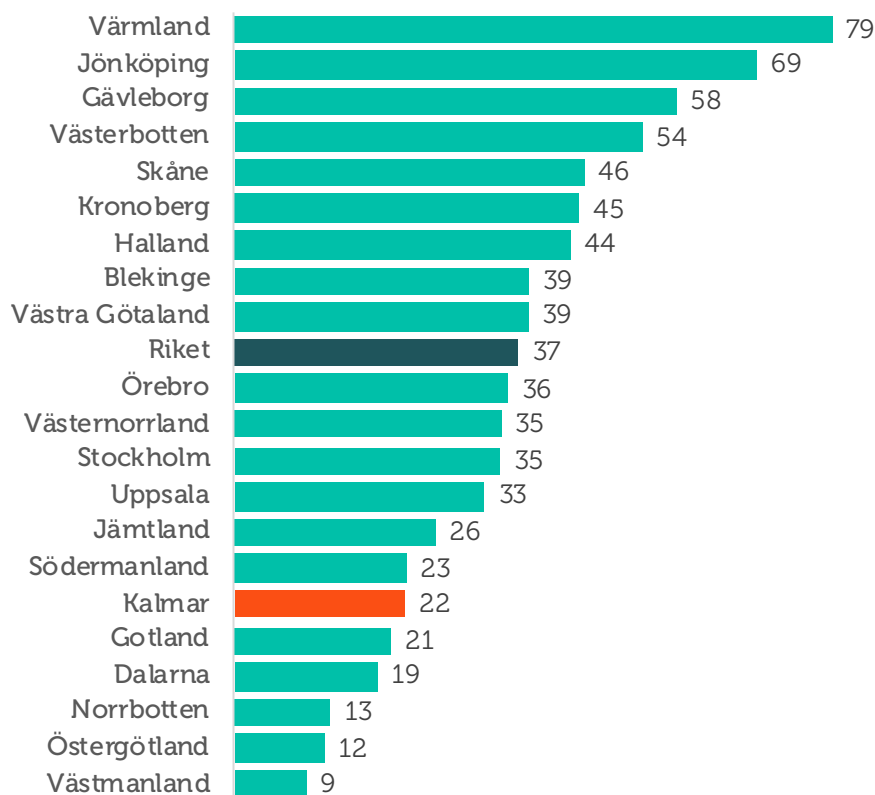
2019 var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 88. Årets nettotal är 22 vilket visar på en kraftigt försvagad tillväxt under året som gått, med ett tapp på totalt 66 indexenheter. Tillväxttaktten har därmed mattats av kraftigt och länets konjunkturindikator placerar sig under riksgenomsnittets nettotal 37. Länsfördelningen runt rikssnittet visas i figur 3. Utfallet av årets konjunkturindikator blev betydligt lägre än vad länets företagare förväntade sig ifjol, då trodde företagen på en ökad tillväxttakt till ett nettotal på 80.

Företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska. Deras sammanvägda prognoser för sysselsättning, ordergång och omsättning visar en kraftig nedgång och konjunkturindikator hamnar på nettotalet -45. Ett sådant utfall skulle innebära en nedgång med hela 67 indexenheter jämfört med årets resultat. Konjunkturindikatorn skulle därmed nå en historiskt låg nivå, lägre än vid den senaste ekonomiska krisen 2008/2009. Motsvarande utveckling för riksgenomsnittet är ett förväntat nettotal på -20.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (nettotal) i Kalmar län och riket 1995–2020

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2020

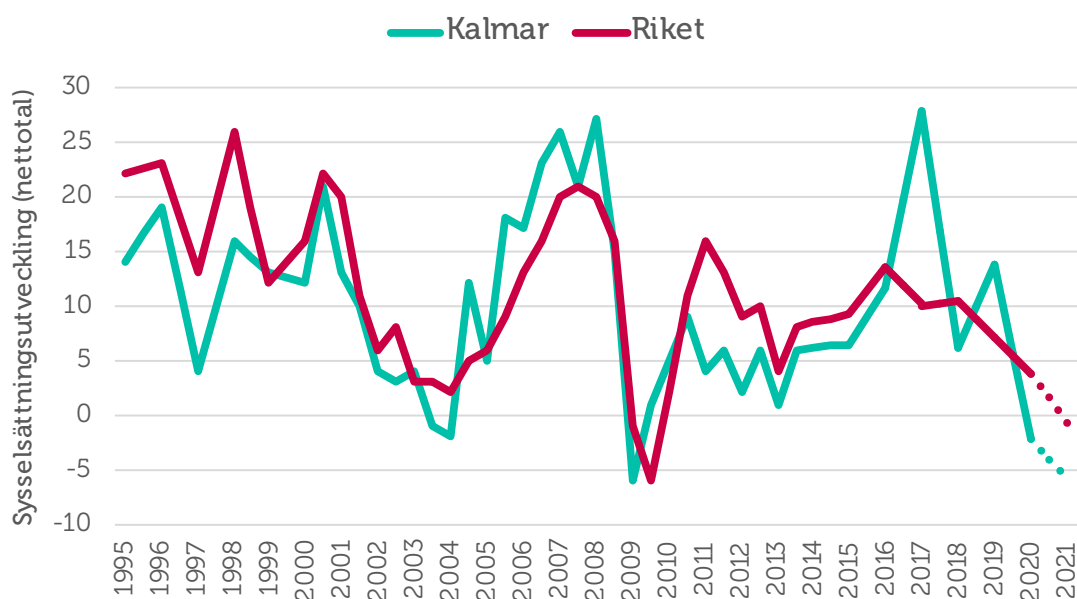
Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningen bland företagen i Kalmar län har minskat under det senaste året. Den höga tillväxttakten som de upplevde ifjol har mattats av kraftigt i år. Tio procent av företagen i Kalmar län ökat sin personalstyrka medan tolv procent uppger att de har minskat den. Detta resulterar i ett sammanlagt netttotal på -2 för sysselsättningsutvecklingen för årets mätning (ifjol var nettotalet 14). Att sysselsättningstillväxten nu ligger under noll innebär alltså att en större andel företag har minskat sin personalstyrka än andelen som har utökat den under de senaste tolv månaderna. Jämfört med riket som helhet ligger nu tillväxttakten i länet under rikssnittets netttotal 4. Ifjol förväntade sig företagen att tillväxttakten skulle vara någorlunda oförändrad, men utfallet blev betydligt lägre än företagens prognoser.

Prognosen för tolv månader framåt är att sysselsättningstillväxten fortsätter mattas av och sju procent av företagen förväntar sig att antalet anställda i verksamheten kommer att öka, medan 13 procent förväntar sig ett minskat antal. Företagens förväntade netttotal blir därmed -6 för sysselsättningsutvecklingen, vilket ska jämföras med riksgenomsnittets förväntade netttotal -1. Både i Kalmar län och i riket som helhet förväntar sig alltså företagen en negativ tillväxt av sysselsättningen.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Kalmar län och riket 1995–2020

Orderingång

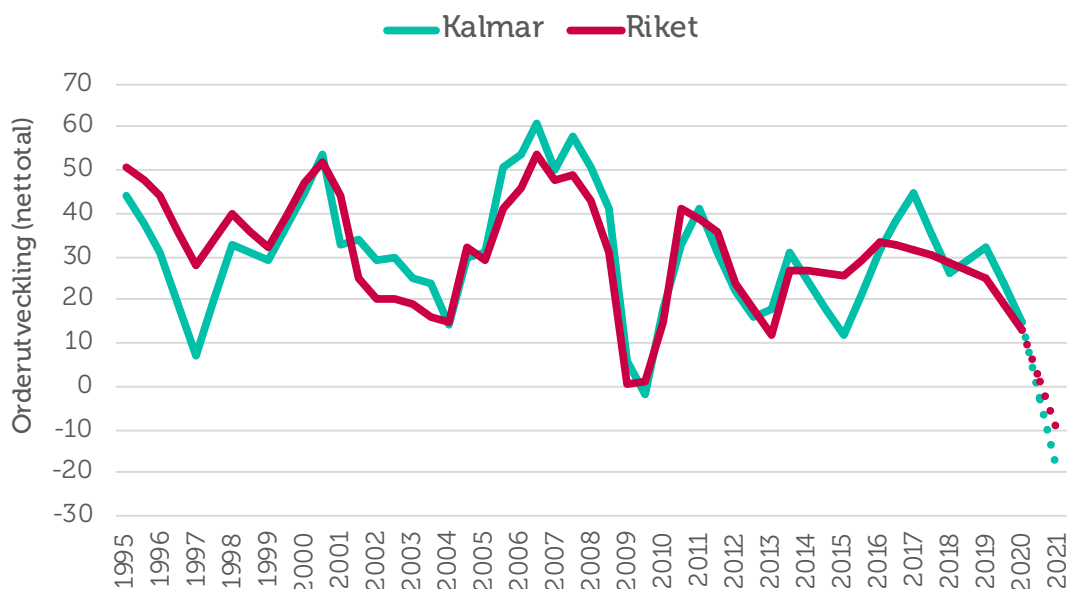
Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Tillväxttakten för orderingången i Kalmar län har mattats av under de senaste tolv månaderna, från nettotalet 32 ifjol till årets nettotal 15. Trots en kraftig avmattning ligger länets tillväxt fortsatt högre än riksgenomsnittet, vars nettotal i årets mätning är 13.

Sammantaget i länet är det 39 procent av företagen som haft en ökad orderingång, medan 24 procent uppger att den minskat. Orderingången i länets företag har därmed sett en fortsatt tillväxt, om än inte lika gynnsam som under fjolåret. Likt föregående avsnitt gällande sysselsättningsutvecklingen blev orderutvecklingens utfall lägre än vad länets företag prognosticerade i fjolårets rapport.

Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av coronakrisen och visar på en stark nedgång. Endast 20 procent av företagen tror att deras orderingång kommer att öka, medan 41 procent förväntar sig att den kommer minska. Detta ger ett förväntat nettotal på -21. Motsvarande nettotal för rikssnittet är -11. Om prognosen stämmer innebär det att företagens orderingång hamnar på en betydligt lägre nivå än vid finanskrisen 2008–2009.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Kalmar län och riket 1995–2020

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag behöva tacka nej till order. I Kalmar län har 39 procent av företagen tvingats tacka nej till order under det senaste året, vilket är en något lägre andel än fjolårets 42 procent. I riket som helhet har 36 procent av företagen tackat nej till order under det senaste året.

Precis som för övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen i Kalmar län tackar nej till order att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I länet anger 44 procent av företagen detta som främsta anledning, jämfört med riksgenomsnittet på 50 procent.

Precis som tidigare år, och i likhet med riket som helhet, är även arbetskraftsbrist en betydande anledning till att företagen tackar nej till order. Som vi kommer att redogöra för längre fram i texten upplever många företag i Kalmar län kompetensbrist som främsta tillväxthinder. Detta kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik samt att företagen redan har mer att göra än vad de hinner med anges som huvudorsaker till att de tackat nej till order.

Alternativet "annan anledning" kan exempelvis handla om att lönsamheten inte är tillräcklig i uppdraget eller att det är brist på råvara eller materiel hos företaget för att möta uppdraget.

Figur 6 Huvudorsaken till att företag har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna

Omsättning

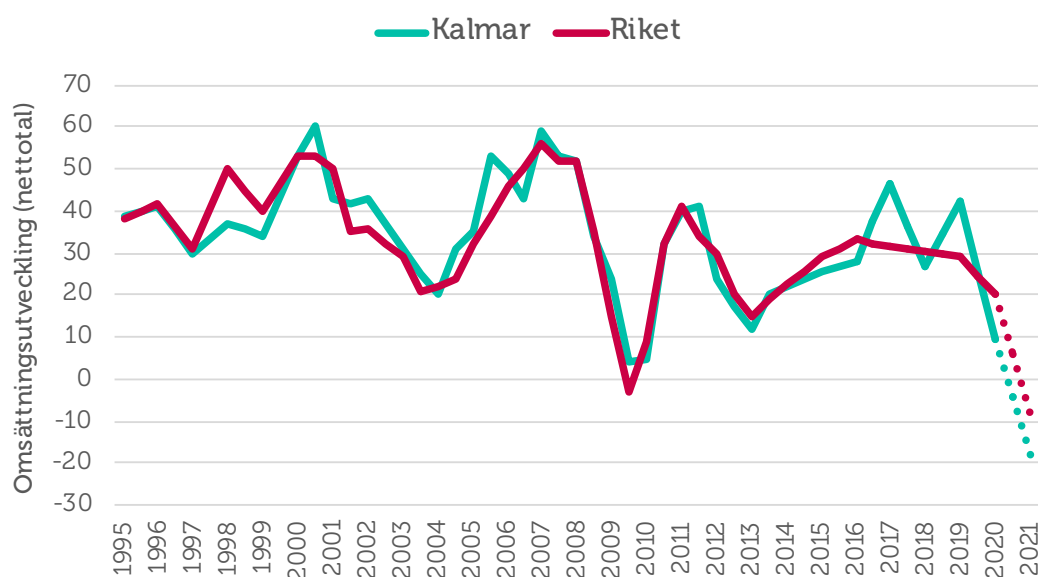
Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Kalmar län är alltså positiv, men har sedan fjolårets återhämtning nu mattats av kraftigt (se figur 7). Totalt har nettotalet för omsättning minskat från 42 till 10 i årets undersökning. Nettotalet för omsättningstillväxten i Kalmar län ligger därmed under riksgenomsnittet, vars nettotal i årets mätning är 20.

41 procent av företagen i länet har haft en ökad omsättning under de senaste tolv månaderna, samtidigt som 31 procent upplevt att den minskat. Utfallet blev därmed lägre vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport, då de trodde på en avmattad tillväxttakt till nettotalet 38.

Coronakrisen har på kort tid lett till en kraftigt minskad efterfrågan på många företags varor och tjänster. Detta avspeglas också i företagens prognoser för omsättningsutvecklingen under kommande tolv månader. Endast cirka vart femte företag (22 procent) tror att omsättningen kommer att öka, samtidigt som 40 procent förväntar sig att den minskar under det närmsta året. Detta resulterar i ett förväntat nettotal på -18 för omsättningstillväxten. Ett sådant utfall skulle innebära en historiskt låg omsättningstillväxt för Kalmar län. Motsvarande prognos för riksgenomsnittet är nettotal -8.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Kalmar län och riket 1995–2020

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis hänförlig till lönsamhetsutvecklingen. Från 2013 steg lönsamheten i Kalmar läns företag kraftigt fram till år 2016. Efter två års avmattningar i tillväxttakten återhämtade sig lönsamhetstillväxten i fjolårets mätning.

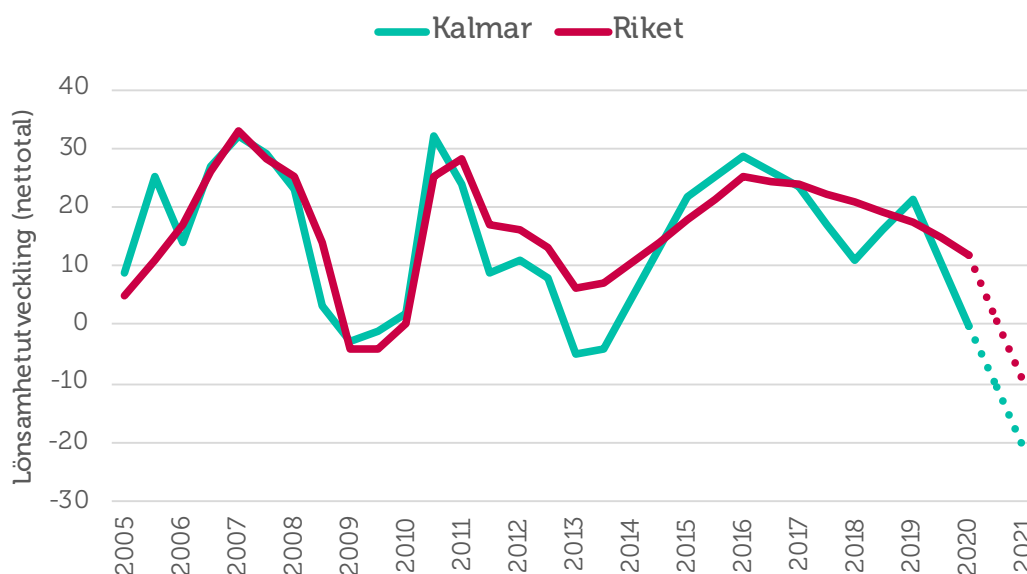
I år har tillväxttakten mattats av kraftigt i länets företag vars lönsamhetsutveckling nu placerar sig under riksgenomsnittet, se figur 8. Det sammanlagda nettotalet är 0, jämfört med fjolårets nettotal 21. Riksgenomsnittet för lönsamhetsutvecklingen är nettotal 12.

27 procent av länets företag har haft en ökad lönsamhet, medan en lika stor andel upplevt att den minskat. Utfallet motsvarar därmed inte den högt ställda prognosen som länets företagare hade i fjolårets rapport, då de förväntade sig en ökad tillväxttakt till nettotalet 27.

På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland företagen i Kalmar län minska till -21. Nettotalet för den förväntade lönsamheten ligger under riksgenomsnittets nettotal på -10. Bland företagen i länet tror 20 procent på en högre lönsamhet samtidigt som 41 procent tror på en lägre lönsamhet under det kommande året.

Förväntningarna på utvecklingen framöver speglar en stor osäkerhet om vilka effekter den pågående coronakrisen kommer att ha för svenska småföretag på sikt. Det rådande läget har skapat stora påfrestningar i såväl den svenska ekonomin som i världsekonomin och rörelsen i lönsamheten är tecken på hur även småföretagen påverkas av detta.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Kalmar län och riket 2005–2020

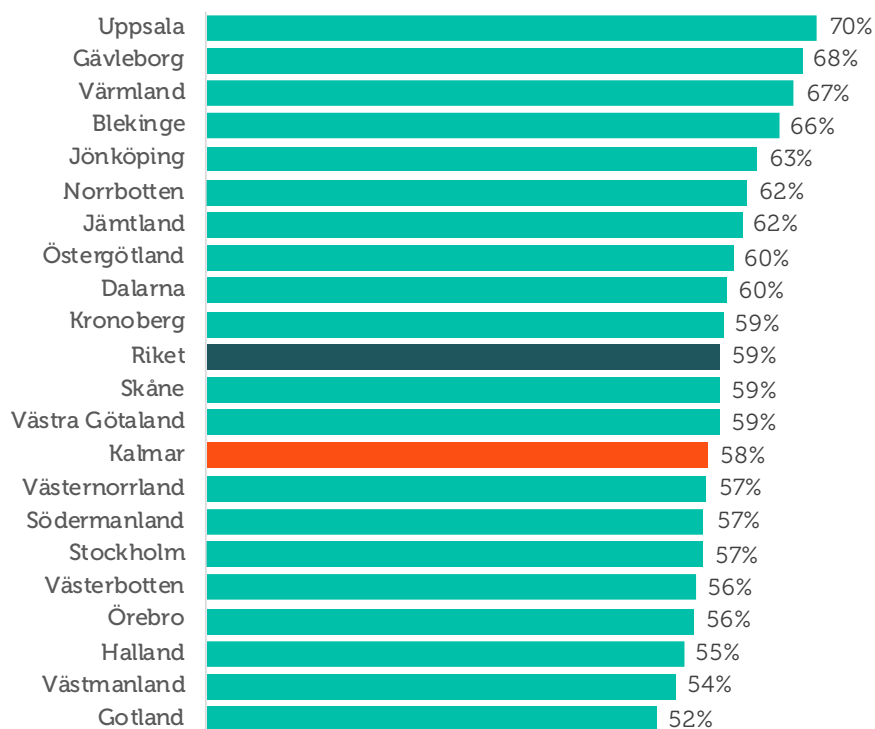
Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prishöjningar ligger på en betydligt lägre nivå än förra året. I länet förväntar sig 27 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer att öka under det kommande året, vilket ska jämföras med 47 procent ifjol. Var tionde företag tror att deras försäljningspriser kommer att minska under kommande tolv månader. Förväntningarna på prisutvecklingen bland företagen i Kalmar län ligger i nivå med riksgenomsnittet. Givet de negativa prognoserna för bland annat företagens omsättning och ordergång gör det svårt för företagen att höja sina priser.

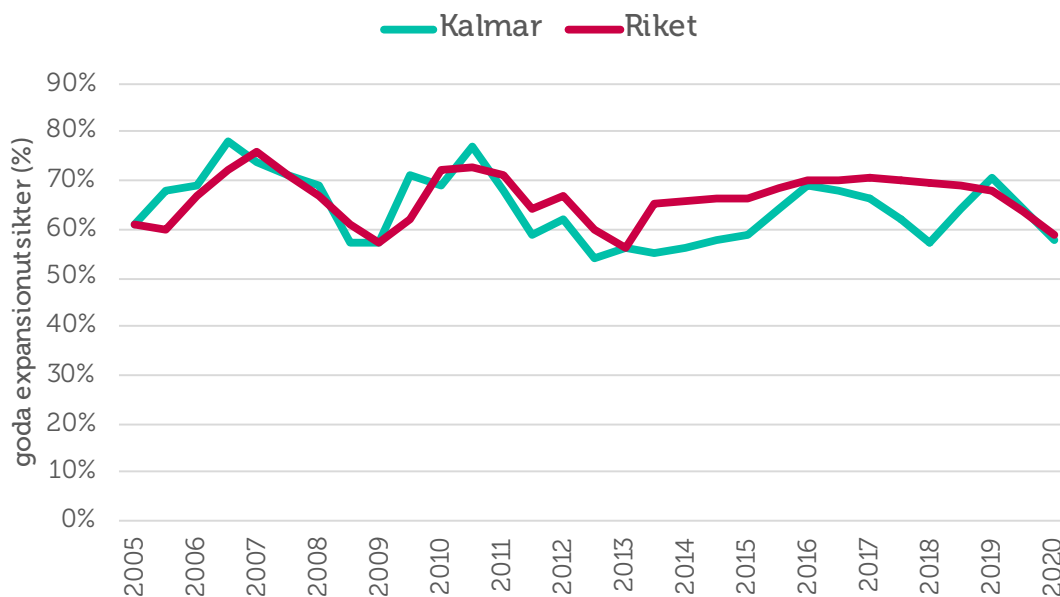
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Kalmar län upplever något sämre möjligheter att växa framöver jämfört med riksgenomsnittet. I länet anser 58 procent av företagen att de har goda utsikter att expandera på sikt. Motsvarande siffra för riket som helhet är 59 procent, se figur 9. Samtidigt vill nio av tio företag i länet växa.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2020

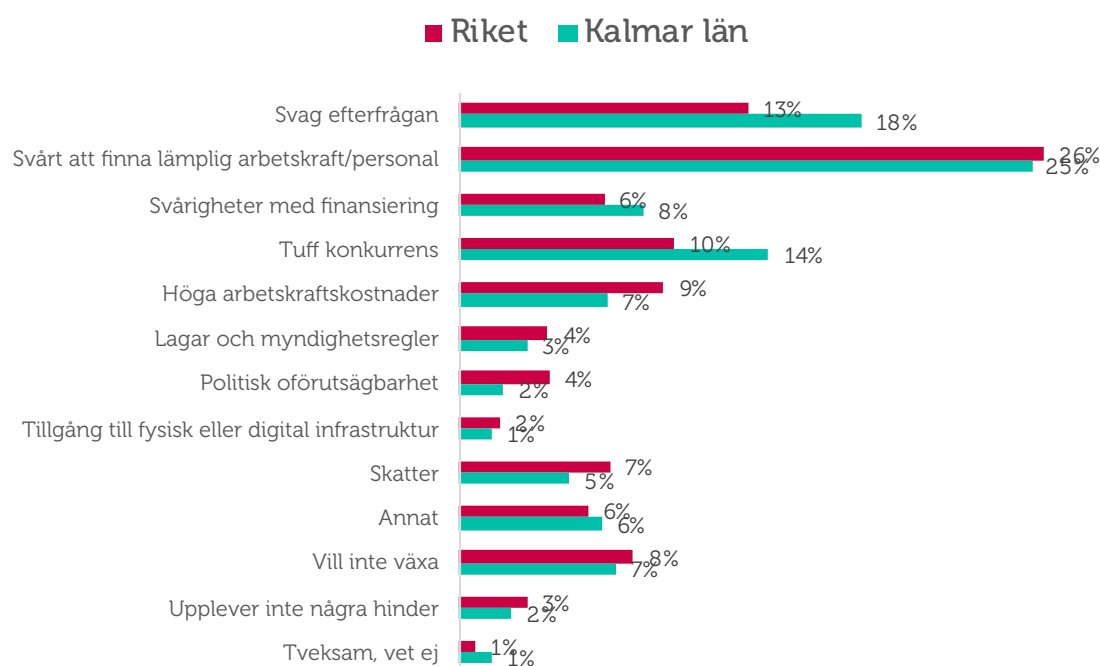
Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Kalmar län och riket 2005–2020

I årets mätning är svårigheterna att hitta lämplig arbetskraft det största hindret för tillväxt enligt Kalmar läns företag. I länet anger 25 procent detta som största hindret. Även tidigare mätningar bekräftar att företagets svårigheter att hitta lämplig arbetskraft utgör ett betydande hinder för tillväxt. Problemen kring kompetensbrist och matchning på länets arbetsmarknad är därmed fortsatt betydande.

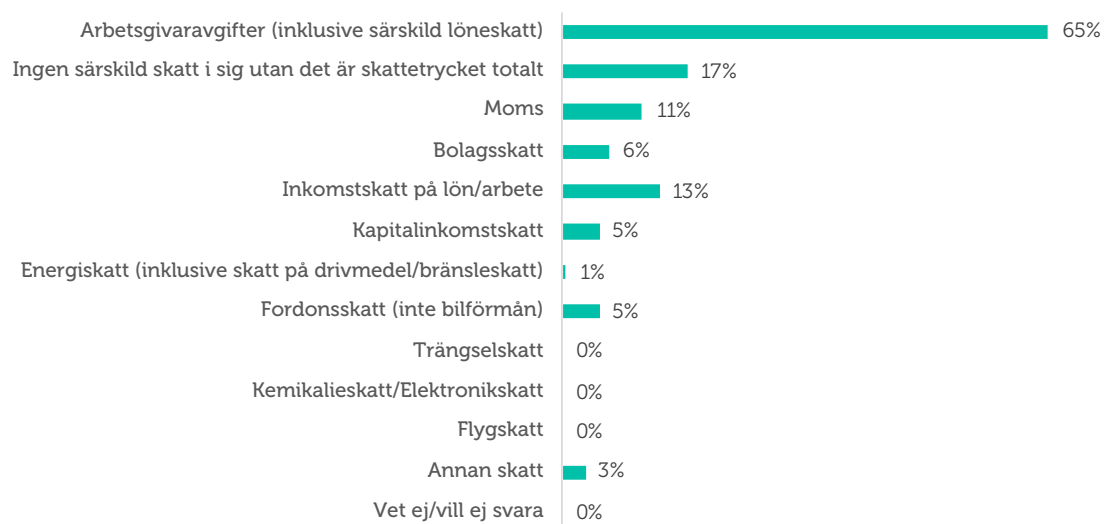
Företagen i såväl Kalmar län som i riket som helhet upplever i år att en svag efterfrågan av företagets varor eller tjänster är det näst största hindret för tillväxt. Av samtliga företag i länet anger 18 procent att svag efterfrågan är det enskilt största tillväxthindret, vilket ska jämföras med åtta procent i fjolårets rapport. Detta är sannolikt en effekt av att coronakrisen lett till drastiskt förändrade konsumtionsbeteenden. Men det är även en effekt av politiska beslut för att förhindra smittspridning, som bidragit till att många företags produktion eller tjänsteutbud helt eller delvis upphört.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Kalmar län och i riket 2020 (procent)

Bland de företag som anger att skatter är ett tillväxthinder är det framför allt arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget, se figur 12. Till detta kommer också bland annat inkomstskatt på lön/arbete samt moms. Bland företagen är det 17 procent som uppger att det är det totala skattetrycket snarare än någon särskild skatt i sig som utgör hinder för tillväxt.

Figur 12 Du angav skatter som ett hinder för expansion, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

SLUTSATSER

Trots att tillväxttakten hade avtagit pekade småföretagens förväntningar inför 2020 på en fortsatt positiv konjunkturutveckling inom både tillverknings- och tjänstesektorn. Företagens högt ställda prognoser har dock inte införlivats under året, vilket tyder på att konjunkturläget mattats av avsevärt redan innan coronapandemin kraftigt började påverka det svenska näringslivet under mars 2020.

Företagens förväntningar på konjunkturutvecklingen de kommande tolv månaderna är nu mycket pessimistiska och tydligt påverkade av coronapandemin. Kalmar läns konjunkturindikator har minskat från fjolårets nettotal 88 till årets 22. Utfallet av årets konjunkturindikator blev lägre än vad länets företagare förväntade sig i fjolårets rapport, i vilken de trodde på en ökad tillväxttakt. Företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med prognos om en konjunkturindikator på historiskt låg nivå.

De främsta hindren för företagens tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens, svag efterfrågan samt tuff konkurrens. Många företag upplever att det är svårt att hinna med och i Kalmar län har omkring fyra av tio företag tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till att företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Sveriges små och medelstora företag finansierar välfärden. De har skapat fyra av fem nya jobb under de senaste decennierna och är motorn i svensk ekonomi. Inom loppet av några veckor har de kastats in i en av de djupaste och mest svåröverskådliga kriser vi upplevt i modern tid. I takt med att antalet företag som påverkas negativt blir fler, stiger arbetslösheten och utanförskapet ökar. Det kan få förödande konsekvenser för det svenska samhället. Förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande blir därför än mer avgörande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Småföretagens tillgång till kompetens, kostnaden att anställa, samt incitamenten för företagande genom bland annat skattesystemets utformning och andra för konkurrenskraften viktiga frågor måste prioriteras, annars är risken att nyinvesteringar skjuts på framtiden och lågkonjunkturen cementeras.